

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Literatura powszechna XX wieku
Okres ważności karty:	IN_JA_PP_P_I_(2021-2024)
Forma kształcenia:	Studia licencjackie
Forma studiów:	stacjonarne
Profil studiów:	praktyczny
Kierunek studiów:	Filologia
Specjalność/Specjalizacja:	Język angielski - poziom podstawowy

Przedmiot realizowany:

Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	1	ćw	30	25	zaliczenie z oceną	3
		egz	0	50	egzamin	
		w	15	25	zaliczenie	
Razem			45			3

Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Neofilologii
Koordinator:	Katarzyna Rybińska
Prowadzący zajęcia:	dr Katarzyna Rybińska
Moduł, grupa przedmiotów:	MODUŁ FILOLOGICZNY - OBOWIĄZKOWY
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	semestr: 1 - polski
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej	językoznawstwo (wiodąca), literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pr - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:
Wiedza i umiejętności zgodne z podstawą programową z literatury polskiej i obcej ze szkoły średniej.
Cel przedmiotu
Celem wykładów i ćwiczeń jest zapoznanie studentów z najważniejszymi zjawiskami w literaturze powszechnej XX wieku, które są niezwykle ważne w rozwoju współczesnego języka literackiego. Szczególny nacisk kładziony jest na umiejętność analizy i interpretacji utworów w kontekście kulturowo-historycznym w/w epoki literackiej.

Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Student odtwarza zapamiętane informacje z zakresu historii literatury modernizmu europejskiego, klasyfikuje nurty i zjawiska literackie, wykorzystuje wiedzę do własnych projektów badawczych.	M1 (Wykład konwersatoryjny), M2 (Praca w grupach zadaniowych)	Egzamin pisemny, Ocena zaangażowania	K_W06
2	Student identyfikuje wybraną metodologię badań literackich z uwzględnieniem jej kontekstu kulturowego i historycznego, wyjaśnia założenia metody badawczej, stosuje poznaną metodę do interpretacji wybranych utworów literackich.	M3 (Wykład problemowy), M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M5 (Analiza przypadku), M6 (Studiowanie literatury przedmiotu)	Ocena pracy w trakcie zajęć, Egzamin, Test	K_W07
3	Student identyfikuje podstawowe zagadnienia teoretyczno-literackie, społeczne i filozoficzne, warunkujące rozwój kultury modernizmu europejskiego, parafrazuje podstawowe założenia, operuje wiedzą w formułowaniu własnych opinii w odniesieniu do kultury w obszarze literatury przedmiotu.	M7 (Wykład problemowy), M8 (Wywiad w terenie)	Prezentacja umiejętności praktycznych, Portfolio	K_W08
4	Student wyodrębnia podstawowe pojęcia teoretyczne i adaptuje je w praktyce, inicjuje analizę i interpretację wybranych utworów literackich z zakresu literatury modernizmu europejskiego.	M9 (Prezentacje multimedialne)	Odgrywanie roli	K_U03
5	Student wykorzystuje umiejętność posługiwania się językiem specjalistycznym w trakcie krytycznej analizy i interpretacji wybranych dzieł literackich, formułuje problemy praktyczne w wypowiedziach słownych i pisemnych.	M11 (Studiowanie literatury przedmiotu), M10 (Dyskusja)	Recenzja, Rozmowa dydaktyczna	K_U12
6	Student modyfikuje poziom swoich kompetencji w zakresie literatury modernizmu, zadaje pytania, aktywnie uczestniczy w dyskusji, formułuje obiektywne argumenty, korzysta z gotowych bibliotek i rozwiązań bez naruszania cudzej własności intelektualnej.	M12 (Dyskusja)	Aktywność	K_K01
Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)				
Analiza przypadku (M5 - Analiza ustna wybranego utworu literackiego.), Dyskusja (M12 - Dyskusja wielokrotna w małych grupach, w których zachodzi wymiana doświadczeń, spostrzeżeń czytelniczych i konstruktywnych uwag o analityczno-interpretacyjnym charakterze.), Dyskusja (M10 - Dyskusja panelowa ma za zadanie umożliwić studentom wymianę poglądów, zainicjować dochodzenie do rozwiązania problemu badawczego w odniesieniu do ekspertyz krytyczno-literackich.), Praca w grupach zadaniowych (M2 - Podstawą organizacji pracy zespołów zadaniowych jest oprowadzanie przez studentów współpracujących w rozwiązywaniu problemów badawczych o historyczno-literackim charakterze.), Prezentacje multimedialne (M9 - Prezentacja o analityczno-empirycznym charakterze w odniesieniu do dzieł modernizmu europejskiego z uwzględnieniem kontekstu historyczno-kulturowego minionej epoki.), Studiowanie literatury przedmiotu (M11 - Czytanie wybranego dzieła modernistycznego z literatury powszechnej w celu sporządzenia z niego recenzji.), Studiowanie literatury przedmiotu (M6 - Czytanie wybranych dzieł modernistycznych z literatury powszechnej.), Studiowanie literatury przedmiotu (M4 - Opracowanie na podstawie wybranej literatury przedmiotu narzędzia badawczego z uwzględnieniem terminologii historyczno-literackiej.), Wykład konwersatoryjny (M1 - Studenci wykonują odpowiednie zadania lub ćwiczenia dla zdobycia sprawności w stosowaniu przekazywanej wiedzy.), Wykład problemowy (M3 - Wykład problemowy służy do przedstawienia wybranych zagadnień badawczych, z uwzględnieniem strony metodologicznej. Zadaniem wykładu jest wprowadzenie studenta do warsztatu pracy naukowej poprzez przekazanie określonych treści w postaci ciągłej, w przystępnej formie, w porządku chronologicznym i logicznym.), Wykład problemowy (M7 - Wykład oparty na postawieniu jakiegoś zagadnienia w oparciu o konkretne literackie materiały źródłowe oraz praktycznym ukazaniu sposobów badawczych prowadzących do jego rozwiązania.), Wywiad w terenie (M8 - Wywiad przeprowadzony w bibliotece z wybranym autorem, będący dla studenta autorytetem w dziedzinie literatury dwudziestego wieku.)				
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się				
wiedza: Egzamin pisemny (Egzamin pisemny z wiedzy z zakresu wybranych zagadnień z historii literatury dwudziestego wieku, obejmujący podstawowe pojęcia, główne nurty, najważniejsze dzieła stanowiące kanon literatury światowej.) Test (Rozpoznawanie narzędzia badawczego sprawdzającego stopień opanowania terminologii z zakresu historii i teorii literatury.) Portfolio (Praca twórcza nad portfolio z wybranym autorem, uwzględniająca zagadnienia teoretyczno-literackie, społeczne i filozoficzne, warunkujące rozwój kultury modernizmu europejskiego.) Prezentacja umiejętności praktycznych (Analiza zagadnienia w oparciu o konkretne literackie materiały źródłowe oraz obserwacja praktycznego sposobu badawczego prowadzącego do jego rozwiązania.) Ocena pracy w trakcie zajęć (Ustna analiza i interpretacja fragmentu utworu literackiego, potwierdzająca znajomość z zakresu metodologii badań literackich.)				

Ocena zaangażowania (Badanie umiejętności i praktyk filologicznych studenta w zespole, korygowanie nabytej przez studenta umiejętności indywidualnego dostosowywania w procesie badawczym metod, procedur i praktyk filologicznych.) Egzamin (Egzamin z wybranych zagadnień badawczych, z uwzględnieniem strony metodologicznej.) umiejętności: Odgrywanie roli (Przygotowanie prezentacji scenicznej poświęconej dwudziestowiecznym twórcom i ich dziełom z uwzględnieniem kontekstu historyczno-kulturowego minionych epok.) Recenzja (Recenzja sporządzona po lekturze wybranego dzieła modernistycznego.) Rozmowa dydaktyczna (Wypowiedź w panelu dyskusyjnym, w trakcie której student dokonuje analizy i oceny badanego źródła.) kompetencje społeczne: Aktywność (Dyskusja wielokrotna w małych grupach, w których zachodzi wymiana doświadczeń, spostrzeżeń czytelniczych i konstruktywnych uwag o analityczno-interpretacyjnym charakterze.)	
Warunki zaliczenia	
Warunkiem uzyskania zaliczenia jest obecność na wykładach i ćwiczeniach, wykonanie zadań praktyczno-teoretycznych określonych w karcie przedmiotu oraz uzyskanie oceny pozytywnej z egzaminu.	
Treści Kształcenia	
	Liczba godzin
Semestr: 1	
Forma zajęć: wykład	
Kurs w sposób kompleksowy uwzględnia historyczny rozwój literatury modernizmu europejskiego. W ramach wykładów monograficznych, konwersatoryjnych oraz problemowych student zapoznaje się z genologicznym i tematycznym ujęciem literatury powszechnej. Tematy wykładów: Czym jest literatura (aspekty historyczne, paradoksy, intertekstualność)? Sztuka modernistyczna jako reprezentacja „bezkompromisowego intelektualizmu”. Literatura dwudziestego wieku: estetyczny amalgamat czy twór autorefleksyjny? Kierunki artystyczne w literaturze modernistycznej (symbolizm, secesja, impresjonizm, ekspresjonizm). „Alkohol palący jak życie” w twórczości Guillaume’a Apollinaire’a. Wino i życie w poezji Charlesa Baudelaire’a. „Czy znalazłbyś czas, by...” Jamesa Joyce’a sposób na przyjaźń z Samuelem Beckettem. Moskiewskie salony, dublińskie ulice – „przejście swobodne do świata innego”. O przestrzeni dzieciństwa w prozie autobiograficznej Andrieja Biełego i Jamesa Joyce’a. Ojciec w wyobraźni artystycznej Andrieja Biełego i Jamesa Joyce’a w kontekście symbolistycznych powrotów do dzieciństwa. Archetypiczne obrazy tożsamości w Portrecie artysty z czasów młodości J. Joyce’a. Problemy z ustaleniem tożsamości bohaterów w Petersburgu A. Biełego i w Ulissesie J. Joyce’a. Komunikacja słowna w powieściach Virginii Woolf. Eksperymenty narracyjne w twórczości Virginii Woolf. Struktura powieści modernistycznej. Cechy charakterystyczne literatury modernistycznej. Symbolistyczna świadomość w dramaturgii G. Hauptmanna i M. Maeterlincka. Kulturowo-antropologiczne i psychologiczno-filozoficzne tło dla literatury modernizmu. Eksperymentowanie z pamięcią i dziedzictwem humanizmu w Sonetach do Orfeusza Rainera Marii Rilkego. Pół-prawdy, kłamstwa, dygresje i ukryte aluzje w tekstach modernistycznych. Technika strumienia świadomości w powieści Na wspak Joris-Karla Huysmansa. Portrety i krajobrazy modernistycznych koncepcji życia ludzkiego.	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
W ramach kursu student zapoznaje się z twórczością najważniejszych reprezentantów modernizmu francuskiego, brytyjskiego, irlandzkiego, belgijskiego, niemieckiego, włoskiego czy rosyjskiego. W obrębie kursu dokonuje się szczegółowego objaśnienia i interpretacji wybranych tekstów literackich przy ich jednoczesnej klasyfikacji gatunkowej. Założeniem kursu jest rozbudzenie i rozszerzenie u studentów zainteresowań literaturoznawczych. Tematy ćwiczeń: Jak zdobyć wiedzę na temat modernistycznych gatunków literackich i rozwinąć praktyczne umiejętności analizy literackiej? Podstawowe czynności w docenianiu i interpretowaniu dzieła literackiego. Interpretowanie wielopoziomowości znaczeń, metafor i innych środków stylistycznych w tekście literackim. Jakie są cechy wyróżniające język literackiego modernizmu? Znaczenie ciszy w utworze Ars poetica Archibalda MacLeisha. Antropomorficzne obrazy w wierszu Koty Ch. Baudelaire’a. Analiza stylistyczna wiersza Strefa Guillaume’a Apollinaire’a. Wykopalka literackie w utworze The Grauballe Man Seamusa Heaneya. Liryczno-muzyczne właściwości wybranych wierszy Jamesa Joyce’a. I am Vertical Sylwii Plath: doświadczenie waloryzujące świadomość śmierci. Jak odróżnić symbolistów od akmeistów? Analiza	30

myśli, uczuć i obserwacji przedstawionych w prozie krótkiej Franza Kafki. Muzyczna strona poezji i prozy Borysa Pasternaka. Analiza wybranych opowiadań Antoniego Czechowa. Konflikt metafizyczny w poezji eksperymentalnej Andrieja Biełego (instrumentacja werbalna). Język figuratywny w Ziemi jałowej T.S. Eliota. Ironia i paradoks w Nieznanym obywatelu W. H. Audena. Forma, treść i dźwięk w poezji Paula Celana. Odkrywanie przestrzeni artystycznej w tekstach postmodernistycznych.	30
--	----

Literatura	
Podstawowa	
Boy-Żeleński, Tadeusz (Przekł. i oprac.), Antologia literatury francuskiej. Wyd. 2, Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Wrocław 1950	
Eustachiewicz, Lesław, Antologia literatury powszechnej. T. 2, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1973	
Komarnicka, Wacława (Red.), Antologia dramatu rosyjskiego. Turgieniew, L. Tołstoj, Suchowo-Kobylin, Czechow, Gorki. T. 2, "Czytelnik" Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa 1954	
Pyszny, Joanna, Zawada, Andrzej, Literatura XX wieku, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2008	
Rajewski, Ludwik, Witkowski, Witold Władysław (Oprac.), Antologia literatury powszechnej. Cz. 3. Literatura wieku XIX i XX, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1958	
Salska, Agnieszka (Red.), Historia literatury amerykańskiej XX wieku. T. 1-2, Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych "Universitas", Kraków 2003	
Tomkowski, Jan, Dzieje literatury powszechnej, Świat Książki, Warszawa 2008	
Ugniewska, Joanna, Historia literatury włoskiej XX wieku, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1985	
Zbierski, Henryk, Historia literatury angielskiej, Oficyna Wydawnicza Atena, Poznań 2002	
Żółkiewski, Stefan, Perspektywy literatury XX wieku, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1960	
Uzupełniająca	
Carter, Ronald & McRae, John, The Penguin Guide to Literature in English, Pearson Education, Harlow 2007	
Drabble, M., The Oxford Companion to English Literature, Oxford University Press, Oxford 2006	
Gower, R., Past into Present. An Anthology of British and American Literature, Longman, London 1997	
Greenblatt, Stephen (Ed.), The Norton Anthology of English Literature (vol. I), W.W. Norton and Co., New York, London 2006	
Mazur, Z., Bela, T., The College Anthology of English Literature, Universitas, Kraków 2004	

Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się	Obciążenia studenta [w godz.]	
Zajęcia dydaktyczne	45	
Samokształcenie	0	
Praca własna studenta	30	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75	
Liczba punktów ECTS		
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	3	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	45	1,8

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.